

Az alma mater tanítása szerint...

Komárom megye és Komárom város környezetében aligha van olyan agrárszakember, aki ne ismerné a Solum Zrt. ügyvezető igazgatóját, Dr. Szentirmay András (60). Óvári gazdaszként került vissza a város állami gazdaságába, és azóta folyamatosan dolgozik a mezőgazdaságért, mind a gyakorlatban, mind pedig a kutatás-fejlesztés területén.

Megnyerő munkastílusával, közvetlenségével, önzetlen szakmaiságával, közéleti tevékenységével, szakmai szervezetekben viselt tisztségvállalásával példaértékű munkát végez-végzett az elmúlt közel negyven évben. Ma is töretlen lendülettel tervez és alkot, ahogyan annak idején ezt az óvári gazdaszoknak tanították, s ahogyan az életben elvárták és elvárják...

Tősgyökeres Komárom megyei

Szentirmay András komárominak vallja magát, jóllehet a fővárosban született, és Komárom megye számos településén gyerekeskedett.

Hajdúdorogon élt dédapja egy hektár dohány szaporítóanyag árából taníttatta a Halléban végzett agrár- és gépészmérnök nagyapját, aki aztán az '50-es években kulákklistára került, majd – nem kis szerencséjére – Taksonyban, az ÁG-ban, a Kertészeti Egyetem kísérleti gazdaságában folytathatta a munkáját, ami igazi szakmai kárpótlásnak számított.

Szentirmay András édesapja is agrármérnök volt, s ahova a családfőt szólította a munka, oda költözött a család is. Jelesül Törökbálint,

Somodor, Szomor, Szőkepuszta és Komárom volt az állomáshely, ahol a korabeli agrárszakma az ifjú utód szemellettára zajlott, és nem túlzás azt állítani, hogy falusi vagy éppen tanyasi gyerekként az agrárdinasztia tapasztalatai beivódtak a szemléletébe. Jóllehet egy gyerek érdeklődési körét aligha kötötték le a mezőgazdasági munka részletei, de az atmoszférája, az életritmusa mindenképpen meghatározó volt.

Persze így az nem volt kérdés, hogy a mezőgazdaság felé orientálódjon, és ennek megfelelően Tatán, a mezőgazdasági technikumban tanulta a szakma alapjait, ahonnan – a kötelező katonai szolgálat kitérője után – egyenes út vezetett Mosonmagyaróvárra, az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaság-tudományi Karára. A növény-

termesztési szakirányt választotta, ahogyan a felmenői is mindannyian.

Emlékezetes gazdaszék

Mindjárt a gólyabál okozta az első sokkot Szentirmay András számára is, mert a magas, jó kiállású fiúk-lányok közül verbuválták a nyitótáncoshoz az embereket. Őt is beválasztották, habár a keringőzés nagyon távol esett tőle, de ellentmondásra nem volt lehetőség. Ha a szalontánc alapjai nem is, de a néptánc azért megtetszett neki, és ott ragadt néhány gyakorló táncóra után az Óvári Gazdász Néptánc Együttes-

Dr. Szentirmay András kedvenc növénye a burgonya

ben, ami éveken át gazdag programot, utazást, szereplést jelentett számára, és mint kiderült, még a – szintén táncos – feleségét is ebben a remek társaságban találta meg. Párvalasztásával nem kis szenzációt szolgáltatott, hiszen egyenesen az akkori dékán, Dr. Varga János lányát szemelte ki magának, kivívva ezzel egy egész egyetemi kar érdeklődését. Azt suttogták hallgatói körökben, hogy: „azért van bátorsága a Szentirmaynak, hogy ezt meg meri lépni!”, és persze az ellentábor is zümmögött, hogy majd figyeljétek mi lesz ebből?!

Így, utólag visszaemlékezve persze ő is azt mondja, hogy az első néhány randevő nem volt minden izgalomtól mentes, de azért volt olyan kellemes eleme is az udvarlásnak, amit nem is sejtet-

tek a többiek. Hogy a dékán úrral egy asztalnál boroztak, és baráti társaságban ultiztak – ez még a legmerészebbek fantáziájában sem fordult meg.

Aztán óriási versengést jelentett, a kifogyhatatlan mennyiségű szórakozás mellett, a technikumból, illetve a gimnáziumból érkező hallgatók civódása, amely abban az időben minden évfolyamban téma volt. Először a gimisek, „homorítottak”, az első két évben, majd a szakmai-gyakorlati tantárgyak megjelenésével a „techósok”-nak állt a zászló.

Persze az ötödik év végére elsimultak a mondvacsinált és derűt árasztó versengések, hiszen akkorra az elhelyezkedésen volt már a hangsúly. Tulajdonképpen mindenkinek jutott munkahely, és sokkal inkább a jobb helyekre történő bejutás volt a tét.

Szentirmay András Komáromba került, az ÁG-ba, ahol édesapja is dolgozott utolsó aktív időszakában, így sem a gazdaság, sem a környék nem volt ismeretlen számára.

Beilleszkedés – nehézség nélkül

A gyakornoki idővel indult a nagybetűs élet, édesapja volt kollégája, Jankó Imre bácsi szárnyai alatt. Ő vezette be az ismeretekbe és persze a huncutságokba is, aztán végig kellett járni a területeket, végül Szőkepuszta növénytermesztő-agronómusi státuszát kapta meg. Szinte haza ment, hiszen gyerekkora utolsó időszakában itt lakott a család, az ún. „kastélyban”, ami egy „leharcolt”, öreg kúria volt már akkoriban.

Ezt követően Bartusek-pusztára irányították, ahol a takarmánygazdálkodási egység vezetője lett. Mellette az alma materben takarmánygazdálkodási szakmérnök képzésben vett részt és szerzett másoddiplomát, 1982-ben.

Néhány év eltelt ezen a munkahelyen, miközben az ÁG Mezőgazdasági Kombinátta alakult, és vezetőcserék is

történtek. Ez azonban nem volt akadálya annak, hogy – alaposan felkészülve – az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaság-tudományi Karán Szentirmay András megvédje disszertációját, és 1987-ben doktori fokozatot szerezzen.

Nyilván nem ennek hozadékaként, de a kombinát – aminek tagja volt a MOL és mások mellett 13 mezőgazdasági üzem, köztük a „sajátjuk” is – igazgatójának felkérésére hamarosan elvállalta a komáromi sörgyári társulásból alakult Komárom Megyei Sörgyár ügyvezető igazgatói felkérését.

Sörgyár-igazgatói minőségben

Azt utólag sem állítja Szentirmay András, hogy neki ez a státusz minden tekintetben megfelelő és testhez álló feladat volt, ennek ellenére sem bánja, hogy odakerült, s néhány óra gondolkodás után igent mondott a felkérésre.

Nem kisebb munkaélményben volt része, mint sörgyárépítésben; először csak a palackozó üzemeltetésében, egy világszínvonalú víztisztító beüzemelésében, aztán a próbauzemben, majd a teljes sörvertikum beindításában.

Aztán megjelentek Magyarországon a tőkeerős nyugati cégek, és sorra vásárolták meg a sörgyárakat, és egyedülként csak Komárom maradt hazai kézben egy ideig. A tulajdonosok viszont már nem akartak fejleszteni, bővíteni, ezért végül ők is az értékesítés mellett döntöttek. Tulajdonosváltás történt tehát a sörgyárban, és hollandok kezére került az üzem, de Szentirmay András az igazgatói státuszt

megtarthatta, természetesen számos holland segítővel, tanácsadóval az oldalán.

A Heineken, illetve az Amstel gyártásának előkészítése, az új kollégák munkastílusának, szakmaiságának megismerése óriási tapasztalatokkal szolgált, mondhatni, hogy életre szóló szakmai élmény volt. Aztán egy idő után elegánsan tanácsadói státuszba került, amit viszont, igazi feladatok és kihívások hiányában, már nem szívesen viselt.

Ekkor ismét a mezőgazdaság felé kacsintgatott, de nem volt toladó a komáromi és környéki cégeknél, sőt személyesen nem is érdeklődött munka után. Pályázatiírói terveket szövögetett, FVM szaktanácsadói képzettséget szerzett, de igazából a növénytermesztésbe vágyott vissza. Aztán mire egy „füles” birtokában rászánta volna magát, hogy beköszön a Solum Zrt.-hez, addigra Vida Sándor elnök – akihez régi ismeretség és munkakapcsolat fűzte – már személyesen megkereste munkaaajánlatával. Nem húzták az időt; azonnal egymás tenyerébe csaptak, és 1996-ban elfogadta a növénytermesztő igazgatói állást...

A Solum Zrt. „irányba állítása”

A munka beindult, ami profiltisztítást és a termelés intenzív irányba terelését jelentette, tekintettel a helyi adottságokra. Az 1500 ha szántóterületen magasabb színvonalon kellett megszervezni a munkák irányítását, a burgonya, a csemegekukorica, a zöldbab, a zöldborsó, a kukorica, a lucerna, a silókukorica és őszi búza termeszté-

sét, illetve a kettős termesztést. Külön szakmai és logisztikai feladatot jelentett az 1000 ha (ma már 1200 ha) szántó intenzív öntözésének megszervezése, annak irányítása.

Későbbi feladat volt a cég felkészítése az uniós csatlakozást követő évekre, amelyhez a megelőző időszakban számos pályázatos fejlesztést kellett elindítani.

2006-ban jött el az idő, amikor a cégvezetés amellettt döntött, hogy igazgatói státuszokat hoz létre az egyes ágazatokban, és Szentirmay Andrászt a Solum Zrt. ügyvezetői székébe ülteti, hiszen tapasztalata, felkészültsége más irányú és fontosabb, koordináló munkavégzésre predesztinálta. Ilyen volt az önelszámoló egységek munkájának koordinálása, a SAPARD-, majd EMVA-fejlesztési pályázatok bonyolítása, a Nemzeti Kutatásfejlesztési Projektekben való részvétel irányítása, az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program, majd az Új Széchenyi Terv projektjeiben való részvétel irányítása.

Mindezekről az időközben sikeresen elvégzett feladatokról portrénk alanya magától értetődő természetességgel beszél. Teheti ezt azért, mert nagyon felkészült szakember, jelentős tapasztalatokkal a háta mögött, és nagyon jó természettel megáldott társasági ember, aki saját bevallása alapján is mesztérien került ki a munka frontján – és talán az életben is – a generált vagy valós konfliktushelyzeteket.

Szívesen emlékszik és összegez

Szentirmay András egy olyan – sok energiával és módszeresen szervezett és jól fungáló – gazdaság egyik vezetője, amely egység jó szakmai kezekben van, kitaposott úton halad. Ez azt jelenti, hogy az ellenőrzési funkció mellett van lehetőség arra, hogy a korosodó szakember időnként emlékezzen, összegezzen, tapasztalatokat, következtetéseket vonjon le.

A burgonya nagyon fejlett technológiával történő termesztése bizony távoli gondolatokat ébreszt a szakemberben, jelesül visszaemlékszik gyerekkorának arra a szakaszára, amikor nagyapja igyekezett bevezetni őt a burgonyával kapcsolatos ismeretekbe. Azt mutatta, hogy a figyelmét lekösse és a csodálkozását kiváltsa, amikor a kertben növe burgonya az előző termésű burgonya héjából lett. Ehhez érthető magyarázattal szolgált, ami valóban

Lineár öntözőberendezések szavatolják a kiegyensúlyozott termésszinteket a növénytermesztésben

Dr. Szentirmay András a burgonya növényvédelmét is szereti felügyelni

nagyon érdekes volt. Lehet, hogy ettől lett fogékony, és szorgalmazta a burgonyatermesztés tudományos alapokra helyezését. Ez a biológia csodái közé sorolható, de mégis logikus és érthető jelenség biztosan befolyással van egy gyerek gondolkodására, és felnőttkorban a tudományba vetett hitére.

A mai burgonyatermesztés rendkívül költséges és kockázatos tevékenység, a Solum Zrt. mégis felvállalja, és igyekszik nyereségesen termelni, mert hisznek a tudomány, a technika, a logisztika, a piaci mechanizmusok ismeretében és azok összehangolásában, nem utolsósorban pedig az ezt kiszolgáló csapatmunkában. A burgonya „szent”, megbecsült növény, aminek a többi kultúra alá van rendelve, mert burgonyát „kell” termelni, a közös akarat, az öntözési lehetőség és a termőhelyi adottságok miatt.

Kutatás-fejlesztési aktivitás

Szentirmay András a közvetlen termelésirányítási munkák mellett mindig is nagy hangsúlyt fektetett a munkát hosszú távon befolyásoló, megkönnyítő kutatás-fejlesztési tevékenységekre. Örömeire szolgált, hogy a Solum Zrt. régóta tagja a *Pharmagora Életminőség Klaszternek*, és több kutatási témában a Klaszter tagjaival közösen is tevékenykedtek.

A kutatási témák között szerepeltek 2001-2003-ban a kistérségi környezetkímélő integrált növényvédelem kihívásai, az új kórokozók, kártevők és gyomok elleni védekezés lehetőségei. Aztán a 2002-2004 közötti időszakban a burgonyatermesztés biológiai alapjainak javítása foglalkoztatta, hagyományos nemesítési és biotechnológiai módszerekkel.

2004-2009 között az európai uniós integrációt elősegítő új növényvédelmi

eljárások alap- és alkalmazott kutatásán és fejlesztésén dolgoztak. A 2009-2011 közötti években „*A gyógyhatású funkcionális élelmiszerek fél-üzemi és üzemi fejlesztése a vállalkozás által előállított takarmány alapra*” címmel készítettek tanulmányt. A projektben 2 tejalapú funkcionális élelmiszertermék fél-üzemi és üzemi technológiai kidolgozását tűzték ki célul, amelyben az emberi szervezet számára fontos zsírsavak (omega-3 és omega-6), továbbá az ugyancsak telítetlen zsírsavakhoz tartozó konjugált linolsav és egyes vitaminok (pl. E-vitamin) nagyobb mennyiségben vannak jelen.

A pozitív hatásokat a tejelő tehenekkel természetes formában etetett takarmányok, illetve egy speciális zsírsav-összetételű készítmény etetésével kívánták megvalósítani. Kidolgoztak egy nagy terméshozamú fűfélére (olasz perje) alapozott takarmányadagot, amelyet tartósított formában (fűszénáz), évszaktól függetlenül lehet etetni a tejelő tehenekkel.

A több összetételben kipróbált takarmányadag önálló etetésével azonban nem lehetett a kívánt pozitív hatásokat teljes mértékben elérni, hanem szükség volt egy bendővédett zsírkészítmény-kiegészítésre is. Tekintettel arra, hogy a magyarországi étkezési szokásokra a túlzott omega-6 zsírsav bevitel a jellemző, ezért javasolható olyan táplálékok fogyasztása, amelyekkel az étrendben szűkíthető az omega-6/omega-3 arány. Az ilyen (magasabb omega-3-tartalmú) élelmiszerek komoly táplálkozási minőséget javító hatással rendelkeznek.

Az előállított egyik tejalapú funkcionális élelmiszerben megnövelt részarányban fordulnak elő az EPA és DHA zsírsavak, amelyek a normál fogyasztói tejekben csak kis részarányban vannak jelen. Szakmai háttéranyagok

gyűjtésével és feldolgozásával megtervezték a beállítandó etetési kísérleteket, továbbá az ahhoz kapcsolódó anyaggyűjtési és feldolgozási módszereket. A kidolgozott takarmányadagokat hosszú távú etetési kísérletekben és folyamatos analitikai vizsgálatokban értékelték.

A preklinikai modellvizsgálatok eredményei szerint, az omega-3 és konjugált linolsavban gazdag tej alkalmazását követően a szív- és érrendszerre gyakorolt pozitív hatás közvetve igazolást nyert. A kidolgozott takarmányozási technológiáknak és az üzemi fejlesztéseknek köszönhetően mindkét „friss tejet” 2011-ben piaci forgalomba helyezték, „Komáromi termelői tej”, illetve „Grass tej” elnevezéssel.

De ezzel még nincs vége Szentirmay András tudományos munkáinak, hiszen a burgonya-termesztéstechnológiák és márkavédjegyek kifejlesztése, a burgonyavész elleni előrejelzésre alapozott integrált növényvédelmi technológiák kidolgozása és alkalmazásának vizsgálata, a fajta- és a tőszám-kombinációk termésmennyiséget és minőséget befolyásoló hatásának vizsgálata, a fajta és az öntözés kölcsönhatásának termésmennyiséget és minőséget befolyásoló hatásának vizsgálata mind nagyon alapos munka végeredményeként született meg.

2010-ben pedig másik kedvenc növénye, a cukorrépa témakörébe ásta bele magát, és eredményesen kutatott a cukorgyártás melléktermékeként létrejövő melasz többirányú hasznosításával kapcsolatban a gyógyhatású funkcionális élelmiszerek előállításában. Majd pedig a kísérleti üzemből melasz alapú szárított takarmánykiegészítő gyártástechnológiájának a kidolgozását végezte, modellvizsgálatokat, takarmányozási érték optimalizálást folytatott félüzemi és üzemi kísérletekben.

Mindez a szerteágazó tevékenységi kör igazolja, hogy Szentirmay András szakmai érdeklődési palettája meglehetősen széles, kutatásainak eredményeit pedig természetesen a Solum Zrt. termelési gyakorlatában is sikeresen alkalmazzák.

Mellette számos közéleti tevékenységet folytat: a Klapka György Alapítvány kuratóriumi tagja, a Tatabányai BÉSZ igazgatósági tagja, a Szákszen-di Mg. Zrt. igazgatóságának elnöke, az Országos Burgonya Szövetség és Terméktanács volt elnöke, most az

ügyvezetés tagja. Kutatóintézetekkel, egyetemekkel, intézményekkel, ipari vállalatokkal, kereskedelmi cégekkel, társüzemekkel tart fenn és ápol kapcsolatot, valamint nemzetközi együttműködésben holland-magyar burgonyatermesztési projektet vezet...

Kis magángazdaság a csendesebb napokra

Az előrelátó ember aligha bízza a sorsra az egzisztenciáját, családjá biztonságát és komfortjának alakulását. Szentirmay András éppen ezért az ősi jussból a kárpótláson szerzett földdel is okosan igyekszik sáfárkodni.

Felgépített kisgazdaság várja, ha eljön a nyugdíjazásának ideje, ahol kicsiben folytathatja szeretett hivatását. Szintén agrármérnök feleségével – aki üzemgazdászként a kombinátnál, majd a sörgyárnál gazdasági vonalon dolgozott – két fiút neveltek fel.

András agrármérnöknek tanult, és az Ecomotive Kft. – tojásfeldolgozó- és porító üzem – ügyvezető-tulajdonosa Bábolnán. Péter fiuk kereskedelmi főiskolai végzettséggel pályázatírással foglalkozott, majd a Nokia alkalmaz-

Dr. Szentirmay András ma is teljes, boldog családi és tartalmas szakmai életet él

zottjaként gépkocsiflotta-kezelőként dolgozik.

Természetesen a család gazdaságában édesapjuk a későbbiekben számít a segítségükre, de egyelőre erre nincs még szükség. Négy unokával ajándékozták meg a fiúk a szülőket, ami óriási örömet és egyben felelősségteljes elfoglaltságot is jelent.

Szentirmay András minden szavából, kedélyállapotából egy rövid beszél-

getés után is kiderül, hogy ma is teljes, boldog családi és tartalmas szakmai életet él. Nem számolja a nyugdíjig hátralevő időt, de pontos tervei vannak arra vonatkozóan, hogy zökkenőmentesen vegye az átállás akadályát, és valóban csak a státusza változzon. A munkája maradjon ugyanolyan fontos, pontos – és azt fizikai értelemben is minél tovább tudja végezni, családjá hasznára...
Nagy Zoltán